



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

158. An virtute literarum continentium facultatem dispensandi,
dispensatio fieri debeat in Sacramento confessionis? Ex p. 8. tr. 3. res.
105.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

de matrimo. lib. 8. p. 21. §. 1. num. 13. Reginald. tom. 2. lib. 31. cap. 28. num. 214. & Castrus Palau tom. 1. tract. 3. disp. 6. punct. 15. §. 1. num. 1. Gutierrez de matrimo. cap. 28. num. 19. & ratio est clara, quia, si- cut supra huiusmodi est hodie est pramittenda con- fessio ad has literas expediendas; ergo, qui illam ef- ficere non est capax, non erit capax huius delegatio- nis, quod est valde notandum à Confessariis, qui ex opinione Sanchez fecerunt in hoc labi possunt & San- chez scripsit antequam verba illa apponerentur in dictis literis. Limitat tamen nostram sententiam Fil- lippius tom. 1. tract. 10. part. 2. cap. 10. num. 352. ni- si Confessarius approbatus, verbi grati pro ma- ribus tantum, vel pro sceminis tantum, ef- fet simul Doctor, vel Magister, sed hæc limita- tio mihi non placet quia talis Doctor, seu Magi- ster non poterit excipere confessionem necessariam hodie pramittendam à petente dispensationem, er- go, &c.

Sup hoc ibi- dem §. 1. ad mediū, verb. Ex privilegio.

6. Notandum est tamen hic obiter adnotatum supradictæ materiæ quod Regulares, quibus Superiores permiserint, habent privilegium expediendi has literas, etiam si non sint Doctores, vel Magistri; si verò supradicti iudicent esse subreptitiam, aut invalidam dispensationem, possunt mutare postea sententiam, vel impetrans dispensationem potest alium adire qui sibi videatur dispensationem validam esse iudicaturus: secus autem in foro externo, si iudex delegatus declaret dispensationem esse subreptitiam Ratio est quia cum talis commissio facta sit pro foro conscientia, ea sequitur eiusdem fori naturam, quæ est vt poenitens non adstringatur acquiescere vnius Confessarij sententiæ, sed possit alium adire, illeque prior Confessarius possit reme- lius perpensa mutare suam sententiam. Ita Basil. Pontius de matrimo. lib. 8. cap. 21. §. 1. num. 14. Riccius part. 4. decis. 34. num. 2. Castrus Palau loco citat. num. 2. & 3. Anton. Fernandez in instrum. Sa- cerdot. vbi supra numer. 2. Reginaldus num. 314. & alij.

Sup hoc ibi- dem in §. 1. ad fin. 6. & in §. vi.

17. Sed quia in dictis Poenitentiarum literis ali- que clausule apponuntur, breuiter dico circa primam, quod præter dicta, talis delegatus opus est vt sit Doctor iuris Canonici in aliqua Academia, vel Magister in Theologia, & non sufficit esse Licentiatum in decretis Theologia, aut Doctorem iuris ciuilibus, neque huiusmodi facultatam Professore in Aca- demia approbata, neque Magistrum in Theologia secundum institutum Regularium. Circa secundam clausulam præter ea quæ dicta sunt, pramittere debet dispensans causæ cognitionem, alias nulla est dis- pensatio, & in hac cognitione potest credere dicto etiam non iurato parentis dispensationem non recipiendo testes, si vult tamen expostulare iuramentum potest, & si constat causam esse notoriam, vel ipsi delegato cognita sit, nullum erit examen pramit- tendum; quod si cognoscat aliand causam esse fal- sam, non debet credere laico. Monita verò, vt laico dicat veritatem manifestando ei quantum interstet, ne dispensatio frustretur, non sunt necessarij facien- da, ita vt illa omittendo dispensans peccet, & dis- pensatio sit nulla. Circa tertiam clausulam dico non esse in potestate dispensatoris illa opera omittere, quia apponuntur pro forma, potest tamen ea mode- rari prout sibi videbitur, debent tamen esse opera supererogationis, vnde confessio, quæ inter ea ope- ra numeratur, imponi quidem non potest frequen- tior, quam mensura, vt saltem aliquo die mens- sis constiteatur, potest tamen præscribi bimestris, sed cui non satisfaciat per aliam, ad quam ex vo- to, vel poenitentia teneatur, quicquid perpetam

Sup. hac ter- tia clausula late infra in Ref. 162.

asserat Salas. Circa quartam clausulam vt literæ di- lanientur, dico hoc non esse de substantia dispen- sationis, mens enim Pontificis est, ne literæ illæ in foro externo suffragentur. Cetera verò clausula non habent difficultatem, solum difficultas est in clausula, quæ apponitur, maxime in dispensationi- bus pro foro externo, ne sub poena excommunica- tionis lata sententiæ recipiat Ordinarius quod- cumque munus, &c vbi Fillucius tom. 1. tract. 10. part. 2. cap. 10. numer. 363. Sanchez & Salas lo- cuti, asserunt sub dictis verbis non prohiberi sti- pendium debitum laboris, ex consuetudine; verum nouissime Gausinus in enchirid. Episc. ver. mari- monij impedimenta, numer. 34. statuit dispensan- tem nihil profusus posse accipere, siue pro labori- bus in instruendo processu, siue pro decreto dis- pensationis matrimonialis, & ita restatur declaraf- se sacram Cardinalium Congregationem die 22. Aprilis 1619.

Sup hoc ibi- dem in Ref. 163. & in illis eorum ps- marum

Sup hoc ibi- dem in Ref. 163. & in illis eorum ps- marum

RESOL. CLVIII

An virtute literarum continemini facultatem dis- pensandi, dispensatio fieri debeat in Sacra- mento confessionis? Ex part. 8. tractat. 3. Re- fol. 105.

§. 1. Afirmatiue respondet Leone in praxi po- nit. part. 1. fol. 28. vbi sic ait: Aduerte facultatem Confessoribus per Breuia, seu Bullas Ma- ioris poenitentiarj concessam, non esse liberam, vt possit Confessor ea simpliciter; & ad suum libitum, hoc est, in confessione sacramentali, vel extra illam vii: sed est ita limitata, vt non nisi in sacramentali confessione illam exercere valeat, & si secus faciat, nulliter, facit nam excedit fines mandati: qui fines diligenter sunt obseruandi etiam in nominibus, præsertim quando sumus in substantialibus. l. dili- genter §. vbi communiiter Doctores ff. mandati. Quæ conclusio

Sup. hoc ibi- dem in Ref. 164.

2. Primò probatur, quando potestas alicui attri- buitur respectu certæ qualitatis, quicquid extra illam fiat, non valet. Ita Decius in l. factum à iudi- ce 132. ff. de reg. iur. numer. 1. Felin. in cap. cum or- dinem, de rescriptis. Sed potestas in Breuibus Ma- ioris Poenitentiarj concessa Confessoribus, est res- pectu sacramentalis confessionis, vt patet ex ipsis verbis Breuium: ergo quicquid agitur extra sacra- mentalem confessionem, nulliter à prædictis Con- fessoribus agitur: ergo Confessores non possunt dicta facultate vti extra sacramentalem confessio- nem.

3. Secundò probatur: sicut iudex non po- test exercere suam iurisdictionem extra suum terri- torium. l. fin. vbi Doctores. ff. de iurisdic. &c. ita neque Confessor delegatus potest exercere suam iurisdictionem delegatam extra sacramentalem con- fessionem, quæ est Confessoris præscriptum, & limita- tum territorium: ergo debet prius ingredi suum territorium, hoc est, audire sacramentalem Orato- ris confessionem, & postea iurisdictionem sibi dele- gatam exercere.

4. Terriò probatur: Iudex officium suum excedens non agit vt iudex, sed vt priuatus, & ided illi impune non patitur. Ita glossa in l. non videtur 128. §. qui iussa ff. de regul. iur. Ita confessor excedens suum officium, hoc est, non audita sacramentali confessione, non agit vt confessor, sed tanquam vnus de populo, vt ex se patet. Nam confessor est Confessor

Sup. hoc ibi- dem in Ref. 165.

Confessor correlatiue ad sacramentalem confessionem: & sicut vnus de populo nulliter, & inualide exequatur Breuia Maioris Pœnitentiarij, ita etiam Confessor non præmissa sacramentali confessione Oratoris nulliter exequitur.

5. *Quar*: ista clausula, *Audita sacramentali confessione*, importat conditionem sine qua non fuisse concessa huiusmodi facultas Confessori, vt pater ex quocidiano, & nunquam interpellato stylo sacre Pœnitentiariæ officij in materijs, quæ Confessoribus committuntur; immo, si petatur per Confessores à Maiori Pœnitentiario aliqua facultas exercenda extra confessionem, solet continuò denegari: ergo, non præmissa sacramentali confessione, censetur huiusmodi facultas suspensa; & quicquid illius vigore operatur, inualidum est, & nullum: ergo, &c.

6. Et hanc sententiam tenet etiam Basilius Pontifex de *matrim.* lib. 8. c. 21. n. 12. & probat sequentibus rationibus. *Primo*, quia nulla est distinctio fori pœnitentiariæ, & fori concientiarum. Cùmque Pœnitentiarius hanc dispensationem committat in foro concientiarum, debet etiam intelligi fieri debere in foro pœnitentiariæ. *Secundo*, omnia quæ in prædictis litteris continentur, indicant sacramentalem confessionem. Nam videntur verbo, *absoluentis*; cuius non est vsus in dispensationibus. Ait etiam in forma Ecclesiæ confuctæ, quæ particula ostendit idem Sacramentum. Requirit quoque in executor eius dispensationis qualitatem Confessoris approbati ab Ordinario. At nulla alia comoda assignari potest ratio, cur ea conditio requiratur, nisi hæc, si enim propter idoneitatem, sufficeret qualitas Doctoratus in Academia approbata, quæ sine dubio maius est argumentum idoneitatis, quàm Confessoris qualitas. *Tertio*, quia saltem Religiosi Societatis I. e. s. v. & alij Regulares nullo gradu insigniti, qui ex priuilegio supra tradito expediunt has dispensationes, non poterunt eas exequi extra Sacramentum Pœnitentiæ, quia in Bulla Greg. XIII. in qua cuiusmodi conceditur priuilegium, expressè dicitur, *auditis confessionibus*.

7. Verum negatiuam sententiam tenet Sanchez lib. 8. *dispensat.* 34. num. 13. cui ego olim adhaesi, & quam tunc etiam nouissimè Perez de *matrimonio*, *dispensat.* 48. sect. 5. num. 13. Quia si Pœnitentiarius committens has dispensationes, vellet præmittendam necessariò confessionem sacramentalem, id clarijs verbis explicasset. Nam nulla sunt verba in expeditione litterarum, quæ id expriment per modum conditionis, vt ex eorum tenore constat. Non enim ponuntur cum particula aliqua conditionem denotante, qualis est, *si, dummodo*: Neque etiam ponuntur per ablatiuum absolutum, nam ille ablatiuus absolutus, in iuncta pœnitentiæ salutari, non iniungitur facultati dispensandi, sed absolutioni sacramentali; si ea verba, à mutatione propoliti cum absoluas, eam important. Vnde absolute conditionem non important, eo quòd id iure inest; constat enim in omni confessione sacramentali esse pœnitentiam iniungendam.

8. Adde quòd ille ablatiuus absolutus, auditis confessionibus, refertur ad absolutionem sacramentalem à peccatis, & non ad dispensationes, sicut etiã eisdem Religiosis conceditur facultas absoluenti à peccatis, & censuris eis annexis; & tamen ex peobabilissima Doctorum sententia constat, illum ablatiuum absolutum referri ad solam à peccatis absoluentem; ac licet virtute eius priuilegiij absolueret extra confessionem eum à censuris. Neque enim eadem est dispensatio à peccatis, & dispensationis expeditionem; illad enim iure diuino exigit præuiam confessionem: hoc autem nullo iure eam petit; nec aliquam cum illa connexionem habet. Et certè vix cre-

di potest, vt facultas quam sacra Pœnitentiaria concedit Doctori extra confessionem; iuxta nostram sententiam, velit, vt coarctetur ad confessionem respectu Religiosorum. Nam sensus, ac mens Noniificis est eandem facultatem, & eodem modo concedere Religiosis, quo Pœnitentiaria sacra Doctori concedit.

9. His tamen non obstantibus, hodie cessat hæc difficultas; vnde sententiam affirmatiuam Patris Leonis tenendam esse puto. Nam in Breuibus, quæ à sacra Pœnitentiaria expediuntur, apponi solet hæc verba, *Quatenus audita sacramentali confessione*, &c. vel in ipso actu sacramentalis Confessionis tantum, nec aliter nec alio modo, vt obseruat Escobar in *Theolog. mor.* tract. 11. exam. 16. c. 4. n. 224. à Cruz in *Bullam Cruciatam*, disp. 1. cap. 6. dub. 21. num. 22. Lezana in *summa*, tom. 4. verb. *littera Apostolica*, n. 20. & Pater Thelaurus in *praxi de pœnis*, part. 1. cap. 22. qui, ut citato, in varijs locis adducit plures Doctores, quos ego adduxeram. Vnde, vt dixi, non est recedendum ab ista sententiâ, & cautè legendi sunt Sanchez, Perez, & alij.

RESOL. CLIX.

An si confessio sit sacrilega, dispensationes, prout in superiori Resolutione dictum est, sint inualidæ? Ex part. 8. tit. 3. Resol. 106.

§. 1. **H**Oc dubium ponit Pater Leone in *praxi Pœnit.* p. 1. fol. 30. vbi sic ait. Posito igitur quod præmittenda sit sacramentalis confessio Oratoris; insurgit ex præmissis difficultas non leuis, An scilicet Orator recipiat validè dilationem, commutationem votorum, absolutionem à censuris, dispensationem super irregularitate, rehabilitationem ad beneficia, &c. quando præmittit quidem confessionem peccatorum suorum, sed nullam & inualidam, vel ob defectum integritatis, attritionis, &c. Et dicendum videtur, gratias huiusmodi non suffragari; nam præsupponunt Oratorem necessariò dispositum per sacramentalem confessionem, vt supra dictum fuit; prædicta verò confessio non est sacramentalis, sed sacrilega: ergo per eam non fuit dispositus Orator ad recipiendum prædictas gratias: ergo eas non recipit.

2. *Secundo* probatur: Gratias huiusmodi executionis committuntur Confessori, vt iudici in foro interno, sed Confessor non est iudex in foro interno, nisi audita sacramentali confessione: ergo non potest exequi, & concedere dictas gratias, nisi audita sacramentali confessione: ergo neque Orator illas recipiet, nisi facta sacramentali confessione.

3. Contrariam autem sententiam vtiorem esse puto, videlicet istas gratias suffragari, etiam non præmissa sacramentali confessione valida, sed sacrilega. Et moueor

4. *Primo* ad hoc dicendum? quia nullo iure præscribitur dilationem, commutationem, &c. fieri in sacramento Confessionis, cùm non sint materiæ necessariæ sacramenti Pœnitentiæ. Sanchez lib. 4. *capit.* 54. numer. 17. Suarez lib. 6. *capit.* 16. de voto, num. 4. *versic. hac ergo*. Henriquez lib. 7. de *Indulgentiis*, cap. 30. num. 7. & alij.

5. *Secundo*, quia sensus in materijs fauorabilibus, & de suo iure non habentibus necessariam connexionem cum sacramentali confessione, & propterea non sequitur necessariò, ob inualiditatem confessionis etiam gratias, quæ eam non necessariò subsequuntur, esse inualidas, dummodo reliqua valida subsistant & causæ allegatæ sint veræ, & non fictæ.

ELANAE
Omnia
O. III. IV. V
EL. III